

5.4 ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je jedinou vzdělávací oblast RVP ZV, která se učí pouze na 1. stupni školy. Vzdělávací obsah oblasti se týká člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví a dalších témat. Uplatňuje se zde pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život.

Vzdělávání v této oblasti rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané výchovou v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, poznávají sebe i své okolí a učí se vnímat vztahy mezi lidmi.

Vzdělávací oblast zahrnuje předměty: Prvouka, Přírodověda a Vlastivěda.

5.4.1 Prvouka

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu:

Vzdělávací obsah je rozdělen na 5 tématických okruhů:

- Místo, kde žijeme:
dopravní výchova, praktické poznávání místních a regionálních skutečností, praktické zkušenosti žáků.
- Lidé kolem nás:
upevňování základů vhodného chování a jednání mezi lidmi, seznámení žáků se základními právy a povinnostmi.
- Lidé a čas:
orientace v dějích a čase.
- Rozmanitost přírody:
poznávání Země jako planety sluneční soustavy, poznávání proměnlivosti a rozmanitosti živé i neživé přírody a její ochrana.
- Člověk a jeho zdraví:
základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci, první pomoci a o bezpečném chování v různých životních situacích, poznávání sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti.
Využívání bezpečných míst pro hru a trávení volného času.

Předmět Prvouka se vyučuje v 1. – 3. ročníku jako samostatný předmět s dotací 2 hodiny týdně.

Výuka probíhá v kmenových učebnách. Osvojování učiva prvouky je založeno na různých činnostech a hrách podporujících tvořivé poznávání, osvojování si potřebných návyků, dovedností a utváření vztahu k okolnímu světu. Do výuky zařazujeme výukové programy, besedy, exkurze v terénu a ve specializovaných zařízeních (muzea, hvězdárna, ZOO), přírodovědné vycházky.

Využíváme různé formy práce – samostatnou a skupinovou práci doplněnou o projekty.

Průřezová témata:

Předmět Prvouka zahrnuje tato průřezová témata a jejich okruhy:

Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznávání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Poznávání lidí, Mezilidské vztahy, Kooperace a kompetice, Řešení problémů, Hodnoty, postoje, praktická etika

Výchova demokratického občana - Občanská společnost a škola; Občan, občanská společnost a stát

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Jsme Evropané

Multikulturní výchova - Lidské vztahy, Princip sociálního smíru a solidarity

Environmentální výchova – Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka a prostředí

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

Učitel:

- vede žáky k objevování a poznávání všeho, co je zajímavé
- vede žáky k upevňování prevence a poznávání podstaty zdraví a příčin nemocí
- orientuje žáky ve světě informací
- pomáhá řešit a třídit informace
- motivuje žáky k celoživotnímu učení

Kompetence k řešení problémů:

Učitel:

- vede žáky k správnému rozhodování v různých situacích ohrožení vlastního zdraví
- dává žákům poznat a ovlivnit svou jedinečnost
- pomáhá žákům dojít k samostatným objevům, řešením a závěrům
- vytváří příležitosti k práci s odbornou literaturou a encyklopediemi

Kompetence komunikativní:

Učitel:

- vede žáky k rozšiřování slovní zásoby
- vede žáky k samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci
- vytváří situace pojmenovávání pozorované skutečnosti
- přispívá k přirozenému vyjadřování pozitivních citů k sobě i okolnímu prostředí
- podporuje u žáků prezentaci vlastních myšlenek a názorů, kladení otázek k věci, vzájemné naslouchání a zdůvodňování vlastních názorů, vzájemnou pomoc

Kompetence sociální a personální:

Učitel:

- podporuje práci ve skupině a efektivní spolupráci
- vyžaduje respektování názorů druhých
- přispívá k diskusi
- vede žáky k věcné argumentaci a oceňování názorů druhých

Kompetence občanská:

Učitel:

- utváří ohleduplný vztah k přírodě a kulturnímu dědictví
- motivuje žáky k hledání možnosti aktivní ochrany přírody
- vede žáky k respektování pravidel

Kompetence pracovní:

Učitel:

- vede žáky k utváření pracovních návyků v samostatné i týmové činnosti
- zadává žákům úkoly, vyžadující používání různých materiálů, nástrojů a vybavení
- zohledňuje soudobý stav technického rozvoje a poznání přírodních zákonitostí